

Алтын Орда

Мақсаты:

Алтын Орданың құрылуы , күшеюі, әлсіреуі, қоғамдық құрылысы туралы мағлұмат беру;

Білімдерін түрлі әдіс- тәсілдер арқылы жан- жақты етіп артыру;

Адамгершілікке, бірлікке, достыққа тәрбиелеу.

Тест сұрақтары:

1. Монғол империясы қай жылы құрылды?

- А) 1155 ж.
- Б) 1206 ж.
- С) 1239 ж.

2. Монғол мемлекеті қанша түмен әкімшілік бөлікке бөлінді?

- А) 59
- Б) 80
- С) 95

3. Қай жылы монғолдар Жетісу жеріне енді?

- А) 1218 ж.
- Б) 1219 ж.
- С) 1211 ж.

4. Жебе ноян бастаған монғолдар қандай ұран ұстанды?

- А) Елді мекендерді қиратпау
- Б) Діни қысым жасамау
- С) Дұрыс жауабы жоқ

5. 15 күн монғолдарға берілмеген қала:

- А) Отырар
- Б) Сығанақ
- С) Ашнас

6. Құрылтай жиналысы жылына неше рет шақырылды?

- А) 3 рет
- Б) 1 рет
- С) 2 рет

7. Инжу деген не?

- А) Маржан
- Б) Шыңғыстың балаалрына бөліп берген жері
- С) Ел

8. Шыңғыстың жеке басын қорғайтын жасауыл:

- А) Кешіктен
- Б) Төлеңгіт
- С) Түменбасы

● Даталармен жұмыс:

1. 1219- 1220 жж.
2. 1218 ж.
3. 1219 ж қыркүйек
4. 1207-1208 жж.
5. 1217 ж.

● Терминдермен жұмыс:

1. Кешіктен
2. Жасақ
3. Құрылтай
4. Інжу
5. Ұлыс

Жаңа сабақ:

Алтын Орда- Жошы
ұлысының орнына құрылған
алғашқы ірі мемлекет.

Орталығы- Сарай- Бату,
Сарй- Берке.

Негізін қалаған- Батый хан
(1227- 1255 жж).- **1243 ж.**

1235 ж- Қарақорымда Құрылтай
жиналысы болды. Онда Еуропаға
жорық мәселесі талқыланды.

1236-1242 жж- Еуропаға жорық.

Ол жеті жылға созылды.

Саяси экономикалық жағынан

Берке (1237-1266 жж) мен **Өзбек (1312- 1342 жж)** хандардың кезінде жақсы дамыған.

Беркенің кезінде Алтын Орда мен Египет сұлтаны Бейбарыс арасындағы байланыс күшейе түседі.

1262 ж екі ел өзара достық қарым-қатынас орнату үшін өз елшісін жіберді.

Сұлтан Бейбарыс

Берке хан Алтын орданы одан әрі дамыту үшін мұсылман дінін қабылдайды.

Әзірбайжан жерінде **мешіт** салдырды.

Үргеніш, **Бұхара** қалаларымен байланысты күшейтеді.

1266-1280 жж- Меңгу- Темір хан тағына отырды.

1271 ж. ол Византияға қарсы жорыққа аттанды.

1312-1342 жж Өзбек пен

1342-1357 жж Жәнібектің тұсында гүлденді.

Өзбек исламды мемлекеттік дін деп жариялады.

1357-1380 жж- «Ұлы дүрбелең» кезеңі. 20- н астам хан ауысты.

1380 ж- Куликово шайқасы. Алтын орданың ханы Мамай орыстың Дмитрий Донской бастаған әскерден жеңіледі.

1380 ж-Тоқтамыс Алтын орданы басып алады.

1382 ж- Мәскеуге басып кіріп, оны өртеп жібереді.

ХҮ ғ. Ақ орда, Ноғай ордасы, Сібір, Қазан, Қырым, Астрахан хандықтары болып бөлінді.

1502 ж- Шейх Ахмед өлгеннен кейін Алтын орда мемлекет ретінде жойылды.

«Білікшілер», «хатшылар»-іс қағаздарын жүргізуші.

«Мәлік»- түрік әулеттерінен шыққан адамдар.

Даруғалар- салық жинаушылар.

Беклер бек- әскери істерді атқарды.

Басқақтар- мемлекеттің басқару жүйесінде маңызды рөл атқарды.

Сабақты бекіту:

-Алтын орда қай хандардың кездерінде күшейе бастады?
Алтын орда қай хандардың кезінде ислам дінін қабылдай бастады?

Үй жұмысы:

§22, мазмұндау.